

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	5Cdo/357/2014
Identifikačné číslo spisu:	7614200358
Dátum vydania rozhodnutia:	04.02.2015
Meno a priezvisko:	JUDr. Helena Haukvitzová
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2015:7614200358.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci navrhovateľky Y. A., bývajúcej v Y., zastúpenej JUDr. Darinou Solárovou, advokátkou Advokátskej kancelárie so sídlom v Košiciach, Škultétyho 3, proti odporcom 1/ AutoFinance, a.s., so sídlom v Poprade, Okružná 18, IČO: 36 810 894, 2/ Ivo Ondo-Eštok - KAREX, s miestom podnikania v Košiciach - Sídliisko KVP, Starozagorská 6, IČO: 32 459 076, zastúpenému JUDr. Štefanom Prevozňákom, advokátom advokátskej kancelárie JUDr. Štefan Prevozňák, s.r.o., so sídlom v Košiciach, Kukučínova 23, za účasti vedľajšieho účastníka na strane navrhovateľky Združenia na ochranu a pomoc spotrebiteľom v núdzi so sídlom v Bratislave, Mamateyova 7, IČO: 42 259 061, o určenie neplatnosti zmluvy a o priznanie finančného zadost'učinenia, vedenej na Okresnom súde Spišská Nová Ves pod sp.zn. 9 C 4/2014, o dovolaní navrhovateľky proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach z 28. apríla 2014, sp.zn. 3 Co 229/2014, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a .

Odôvodnenie

Okresný súd Spišská Nová Ves (ďalej len „súd prvého stupňa“) uznesením z 13. januára 2014, č.k. 9 C 4/2014-21 v spojení s opravným uznesením z 30. januára 2014, č.k. 9 C 4/2014-28 nariadil predbežné opatrenie, ktorým zakázal odporcom 1/ a 2/ vykonať dražbu osobného motorového vozidla Mercedes - Benz C 200 CDI MYSTIC, VIN WDB2030091F893390, EČV: J., rok výroby 2006, farba 033 - Moccascharz, previesť ho na tretie osoby darovacou, kúpnu alebo inou zmluvou, zaťažiť ho záložným právom a rušiť navrhovateľku v pokojnom užívaní uvedeného osobného motorového vozidla do právoplatného rozhodnutia vo veci samej o určenie neplatnosti právneho úkonu vedenej pod č. 9C 4/2014. V odôvodnení rozhodnutia s poukazom na ustanovenia § 102 ods. 1 prvá veta O.s.p., § 75 ods. 1 O.s.p., § 76 ods. 1 písm. f/ a ods. 4 O.s.p. uviedol, že predbežné opatrenie je zabezpečovacím prostriedkom, ktorý slúži na zabezpečenie ochrany porušených a ohrozených práv účastníkov a môže byť nariadené vtedy, ak je potrebné dočasne upraviť pomery účastníkov alebo existuje obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený. Predpokladom vydania predbežného opatrenia je osvedčenie (nie dokázanie) nároku zo strany navrhovateľa, t.j. musia byť osvedčené základné skutočnosti potrebné pre záver, že bez okamžitej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Po oboznámení sa s obsahom spisu a listinnými dôkazmi predloženými navrhovateľkou, dospel k záveru, že

návrh na nariadenie predbežného opatrenia je dôvodný. K trovám konania, spojených s nariadením predbežného opatrenia uviedol, že o nich rozhodne v konečnom rozhodnutí vo veci samej.

Krajský súd v Košiciach na odvolanie navrhovateľky uznesením z 28. apríla 2014, sp.zn. 3 Co 229/2014 napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v spojení s jeho opravným uznesením zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol ako nedôvodný, nakoľko v konaní neboli preukázané predpoklady na nariadenie predbežného opatrenia. V prejednávanej veci navrhovateľka sa návrhom na začatie konania vo veci samej domáha vyslovenia neplatnosti Zmluvy o spotrebnom úvere, uloženia povinnosti bezodplatne späť previesť motorové vozidlo na navrhovateľku a náhrady finančného zadosťučinenia. Nestotožnil sa s názorom navrhovateľky, ktorá tvrdila, že zmluva o spotrebnom úvere v časti čl. IV, ktorá sa týka zabezpečovacieho prevodu práva je absolútne neplatná a obsahuje tzv. prepadnú klauzulu o prepadnutí veci do vlastníctva veriteľa pred splatnosťou pôžičky. Odvolací súd konštatoval, že zo samotného tvrdenia navrhovateľky nie je možné bez ďalšieho vyvodiť predbežný záver o neplatnosti zmluvy. Článok IV. zmluvy neobsahuje žiadne ustanovenie, z ktorého by bolo možné vyvodiť jej tvrdenie o tom, že došlo k trvalému prevodu vlastníckeho práva na ktoréhokoľvek z odporcov. Mal za to, že tvrdenie navrhovateľky o tom, že zmluva obsahuje neprijateľné podmienky, samé o sebe nie je spôsobilé osvedčiť potrebu nariadenia predbežného opatrenia, pretože aj v prípade, ak navrhovateľ je spotrebiteľ, platia pre neho všeobecné ustanovenia § 74 a § 75 O.s.p. a aj spotrebiteľa zaťažuje povinnosť osvedčiť predpoklady pre nariadenie predbežného opatrenia. Dospel k záveru, že bez vykonania dokazovania nie je možné v procesnom štádiu rozhodovania o nariadení predbežného opatrenia konštatovať, že by navrhovateľka preukázala (osvedčila) existenciu takého porušenia jej práva, ktoré by odôvodňovalo potrebu dočasne upraviť pomery medzi účastníkmi konania. Samotné tvrdenie, že navrhovateľke hrozí odobratie osobného motorového vozidla, nepovažoval za postačujúce na to, aby bolo možné predbežným opatrením zakázať odporcom 1/ a 2/ výkon ich práv z uvedenej zmluvy, pokiaľ toto tvrdenie nie je preukázané konkrétnymi okolnosťami, ktoré by osvedčovali tvrdenú existenciu ohrozenia práv navrhovateľky.

Proti tomuto uzneseniu odvolacieho súdu podala navrhovateľka dovolanie a navrhla, aby dovolací súd napadnuté uznesenie zmenil a uznesenie súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia potvrdil alternatívne, aby napadnuté uznesenie zrušil a vrátil vec odvolaciemu súdu na ďalšie konanie. Namietala, že nesprávnym rozhodnutím odvolacieho súdu jej bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O.s.p.). Tvrdila najmä, že konštatovanie odvolacieho súdu nemá právny ani skutkový základ. Obsahom odôvodnenia dovolania bol rozbor skutkového a právneho stavu veci tak, ako ho uvádzala v konaní pred súdmi.

Odporcovia 1/, 2/, ani vedľajší účastník na strane navrhovateľky sa k podanému dovolaniu písomne nevyjadrili.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) po zistení, že dovolanie podala včas účastníčka konania (§ 240 ods. 1 O.s.p.), zastúpená advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O.s.p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 3 O.s.p.) skúmal, či tento opravný prostriedok smeruje proti rozhodnutiu, ktoré ním možno napadnúť.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O.s.p.).

Pokiaľ dovolanie smeruje proti uzneseniu odvolacieho súdu, je tento opravný prostriedok prípustný, ak je ním napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu (§ 239 ods. 1 písm. a/ O.s.p.) alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O.s.p.). Podľa § 239 ods. 2 O.s.p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a/ odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b/ ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, c/ ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky.

Podľa doslovného znenia § 239 ods. 3 O.s.p. však ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalečnom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákomom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

Nakoľko je v prejednávanej veci dovolaním napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu o predbežnom opatrení, ktoré vykazuje znaky jedného z tých rozhodnutí, ktoré sú taxatívne vymenované v ustanovení § 239 ods. 3 O.s.p. ako rozhodnutia, kde dovolanie nie je prípustné, je nepochybné, že prípustnosť dovolania navrhovateľky z ustanovenia § 239 O.s.p. nemožno vyvodiť.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1, veta druhá O.s.p. ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O.s.p. (či už to účastník namieta alebo nie) neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O.s.p., ale zaoberal sa aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O.s.p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia (ide tu o nedostatok právomoci súdu, spôsobilosti účastníka, riadneho zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku veci právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníka pred súdom konať a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom). Z hľadiska posúdenia existencie niektorej z uvedených procesných väd ako dôvodu, ktorý zakladá prípustnosť dovolania proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, nie je významné subjektívne tvrdenie účastníkov o tom, že v konaní došlo k vade v zmysle § 237 O.s.p., ale len zistenie, že v konaní k takej vade skutočne došlo.

Navrhovateľka procesné vady konania v zmysle § 237 písm. a/ až e/ a g/ O.s.p. netvrdila a ich existencia nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jej dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

So zreteľom na navrhovateľkou tvrdený dôvod prípustnosti dovolania sa Najvyšší súd Slovenskej republiky osobitne zameril na otázku opodstatnenosti tvrdenia, že v prejednávanej veci jej bola odňatá možnosť pred súdom konať (§ 237 písm. f/ O.s.p.).

Odňatím možnosti konať sa v zmysle uvedeného ustanovenia rozumie taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa účastníkovi znemožní realizácia tých jeho procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok priznáva za účelom ochrany jeho práv a právom chránených záujmov.

Predmetnému dôvodu dovolania sú vlastné tri pojmové znaky : 1/ odňatie možnosti konať pred súdom, 2/ to, že k odňatiu možnosti konať došlo v dôsledku postupu súdu, 3/ možnosť konať pred súdom sa odňala účastníkovi konania. Vzhľadom k tej skutočnosti, že zákon bližšie v žiadnom zo svojich ustanovení pojem odňatie možnosti konať pred súdom nešpecifikuje, pod odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné vo všeobecnosti rozumieť taký postup súdu, ktorý znemožňuje účastníkovi konania realizáciu procesných práv a právom chránených záujmov, priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom na zabezpečenie svojich práv a oprávnených záujmov.

O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O.s.p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva. O taký prípad v prejednávanej veci nejde z dôvodu, že odvolací súd pri prejednávaní a rozhodovaní veci postupoval v súlade s právnymi predpismi a navrhovateľke neznemožnil uplatniť procesné práva jej priznané právnym poriadkom na zabezpečenie jej práv a oprávnených záujmov.

K charakteru konania o návrhu na vydanie predbežného opatrenia je nutné uviesť, že toto konanie má svoje špecifiká, ktoré ho odlišujú od zásad, na ktorých stojí základné konanie v tom, že ich použitie je limitované dosiahnutím účelu predbežného opatrenia, a preto sa neuplatňujú v celej šírke, ale s dôkazom na rýchlosť ochrany práv a spoľahlivosť tvrdení navrhovateľa na úrovni osvedčenia skutočností, ktoré sú rozhodujúce pre záver o potrebe a nevyhnutnosti predbežného opatrenia. Pred nariadením predbežného opatrenia alebo zamietnutím návrhu na jeho nariadenie súd nevykonáva dokazovanie, ale vychádza iba z obsahu návrhu a príloh, pričom na základe ich spravdepodobnenia (osvedčenia) vyvodí záver o tom, či je osvedčená legálnosť (potreba, naliehavosť) dočasne upraviť pomery účastníkov.

Obsah dovolania svedčí o názore dovolateľky, že k procesnej vade konania v zmysle § 237 písm. f/ O.s.p. došlo v dôsledku nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom. Z určujúceho - obsahového - hľadiska (viď § 41 ods. 2 O.s.p.) teda nejde zo strany dovolateľky o námietku, v zmysle ktorej by odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 písm. f/ O.s.p., ale o námietku inú, ktorú dovolateľka uvádza vo väzbe na otázku zákonnosti a vecnej správnosti právnych záverov odvolacieho súdu (jeho právneho posúdenia veci), na ktorých v danom prípade založil svoje rozhodnutie o nesplnení predpokladov pre nariadenie navrhovaného predbežného opatrenia (§ 74 ods. 1 O.s.p.).

Dovolací súd považuje za potrebné uviesť, že ustanovenie § 237 písm. f/ O.s.p. dáva odňatie možnosti konať pred súdom do súvislosti výlučne s faktickou procesnou činnosťou súdu a nie s jeho právnym hodnotením veci zaujatým v napadnutom rozhodnutí. Právne posúdenie veci súdom je realizáciou jeho rozhodovacej činnosti a nemôže zakladať dôvod prípustnosti dovolania podľa § 237 písm. f/ O.s.p., pretože právnym posudzovaním veci súd neporušuje žiadnu procesnú povinnosť vyplývajúcu mu zo zákona, ani procesné práva účastníka.

Právnym posúdením je činnosť súdu, pri ktorej zo skutkových zistení vyvodzuje právne závery a aplikuje konkrétnu právnu normu na zistený skutkový stav. Nesprávnym právnym posúdením veci je omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav. O nesprávnu aplikáciu právnych predpisov ide vtedy, ak súd nepoužil správny právny predpis alebo ak síce aplikoval správny právny predpis, nesprávne ho ale interpretoval alebo ak zo správnych skutkových záverov vyvodil nesprávne právne závery. Treba uviesť, že nesprávne právne posúdenie veci (omyl súdu pri aplikácii práva na zistený skutkový stav) je síce relevantným dovolacím dôvodom, samo o sebe ale prípustnosť dovolania nezakladá (nemá základ vo vade konania v zmysle § 237 O.s.p. a nespôsobuje znätočnosť rozhodnutia). I keby teda tvrdenia dovolateľky boli opodstatnené, ňou uvádzané skutočnosti by mali za následok vecnú nesprávnosť napadnutého rozhodnutia, nezakladali by ale prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. V dôsledku toho by posúdenie, či odvolací súd použil na zistený skutkový stav správny právny predpis a či ho aj správne aplikoval, prichádzalo do úvahy až vtedy, keby dovolanie bolo procesne prípustné. O taký prípad ale v danej veci nejde.

Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania navrhovateľky nemožno vyvodiť ani z ustanovenia § 239 O.s.p. a ani z ustanovenia § 237 O.s.p.

Keďže v danom prípade dovolanie proti rozhodnutiu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 O.s.p. prípustné a vady uvedené v § 237 O.s.p. neboli zistené, Najvyšší súd Slovenskej republiky dovolanie navrhovateľky ako neprípustné podľa § 243b ods. 5 O.s.p. v spojení s § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p. odmietol. S poukazom na právnu úpravu dovolacieho konania sa nezaoberal napadnutým rozhodnutím odvolacieho súdu z hľadiska jeho vecnej správnosti.

O náhrade trov dovolacieho konania bude rozhodnuté v konečnom rozhodnutí vo veci samej (§ 243b ods. 5 O.s.p., § 145 O.s.p.).

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.